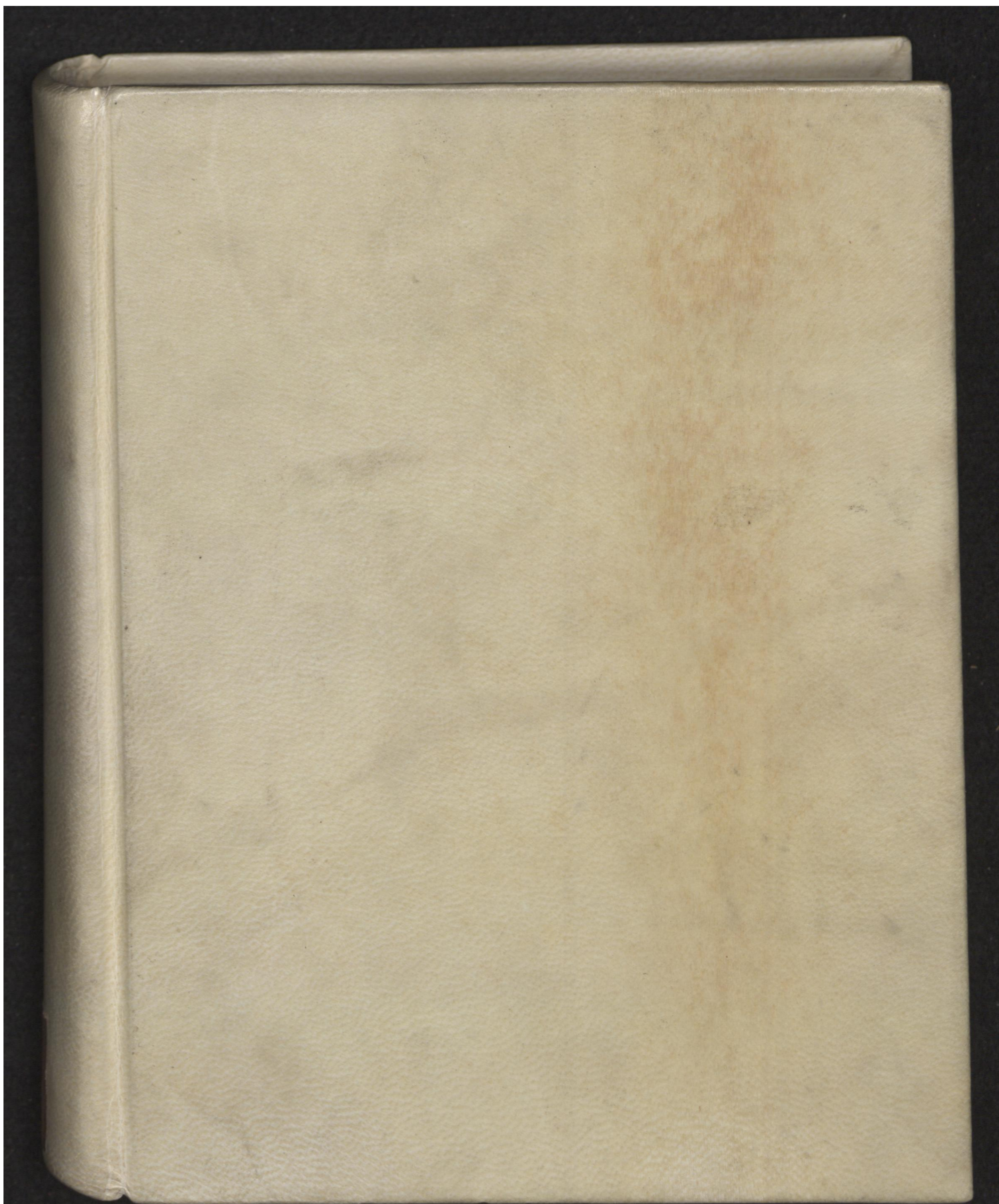
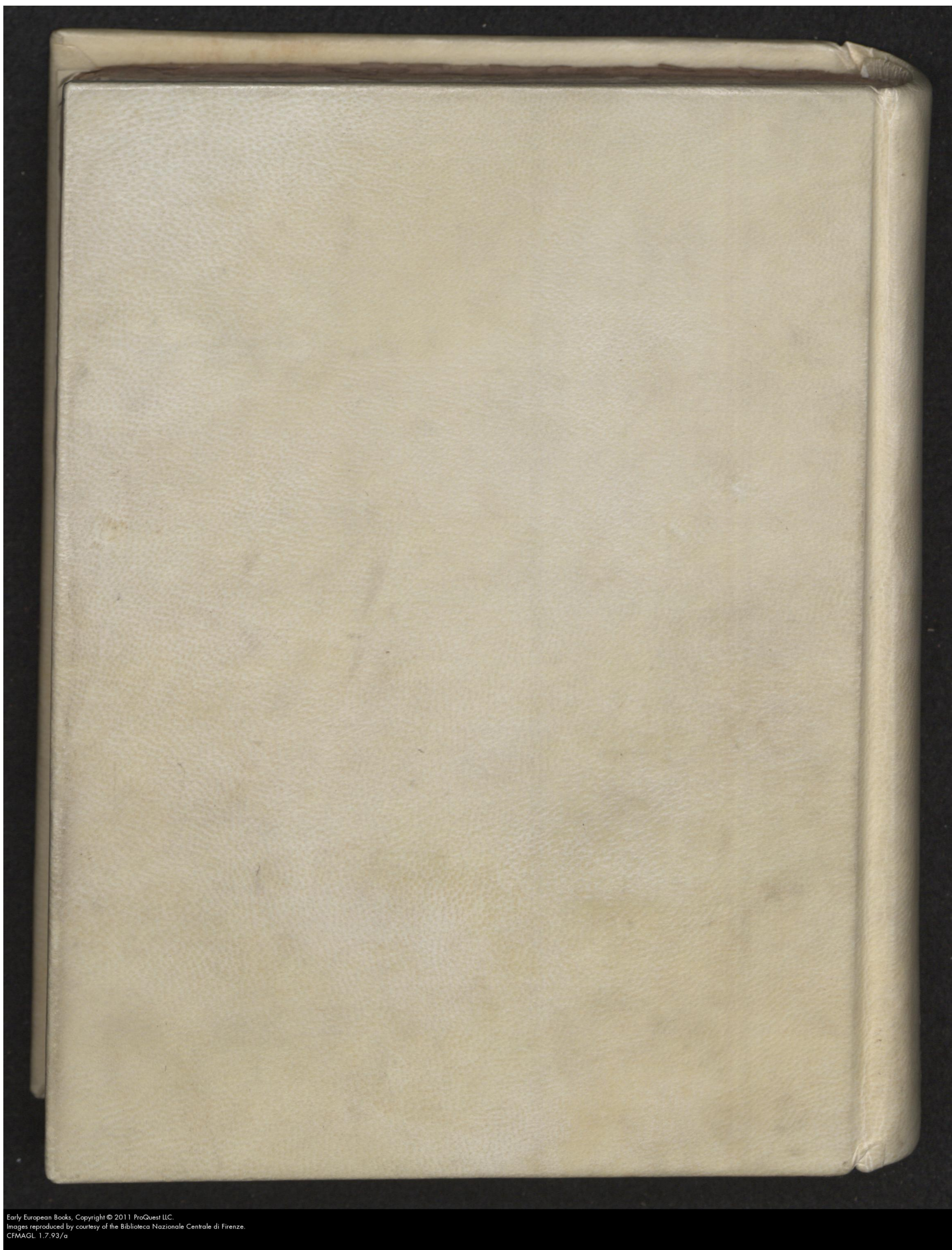
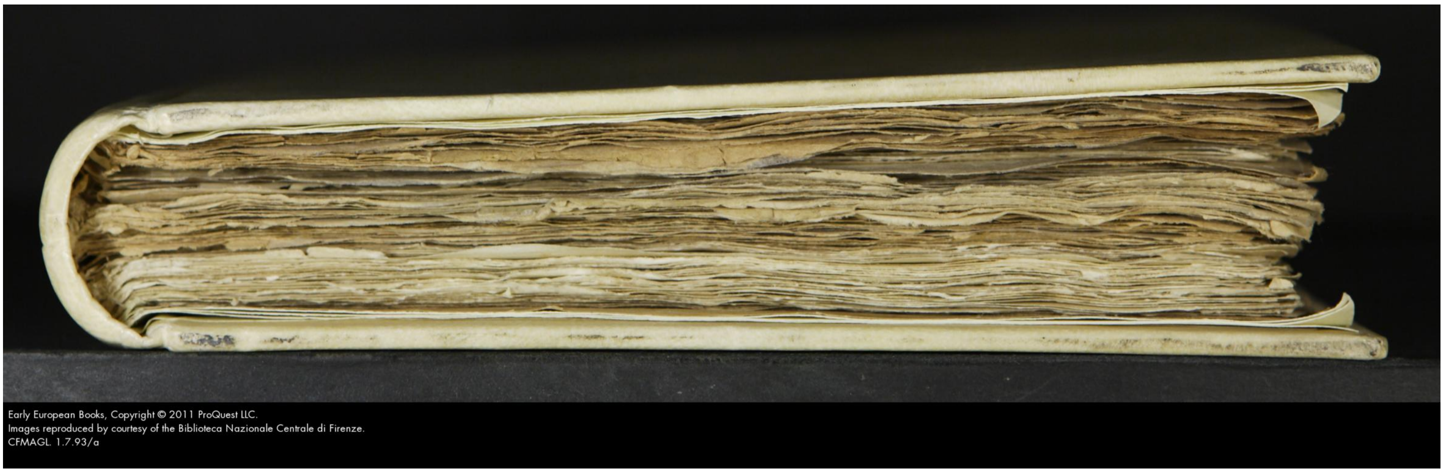

1
7
93
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.93/a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.93/a

HENRICI MEIBOMII

DE VASIS PALPEBRARVM NOVIS EPISTOLA

AD

V. CL.

D. IOELEM LANGELLOTTIVM

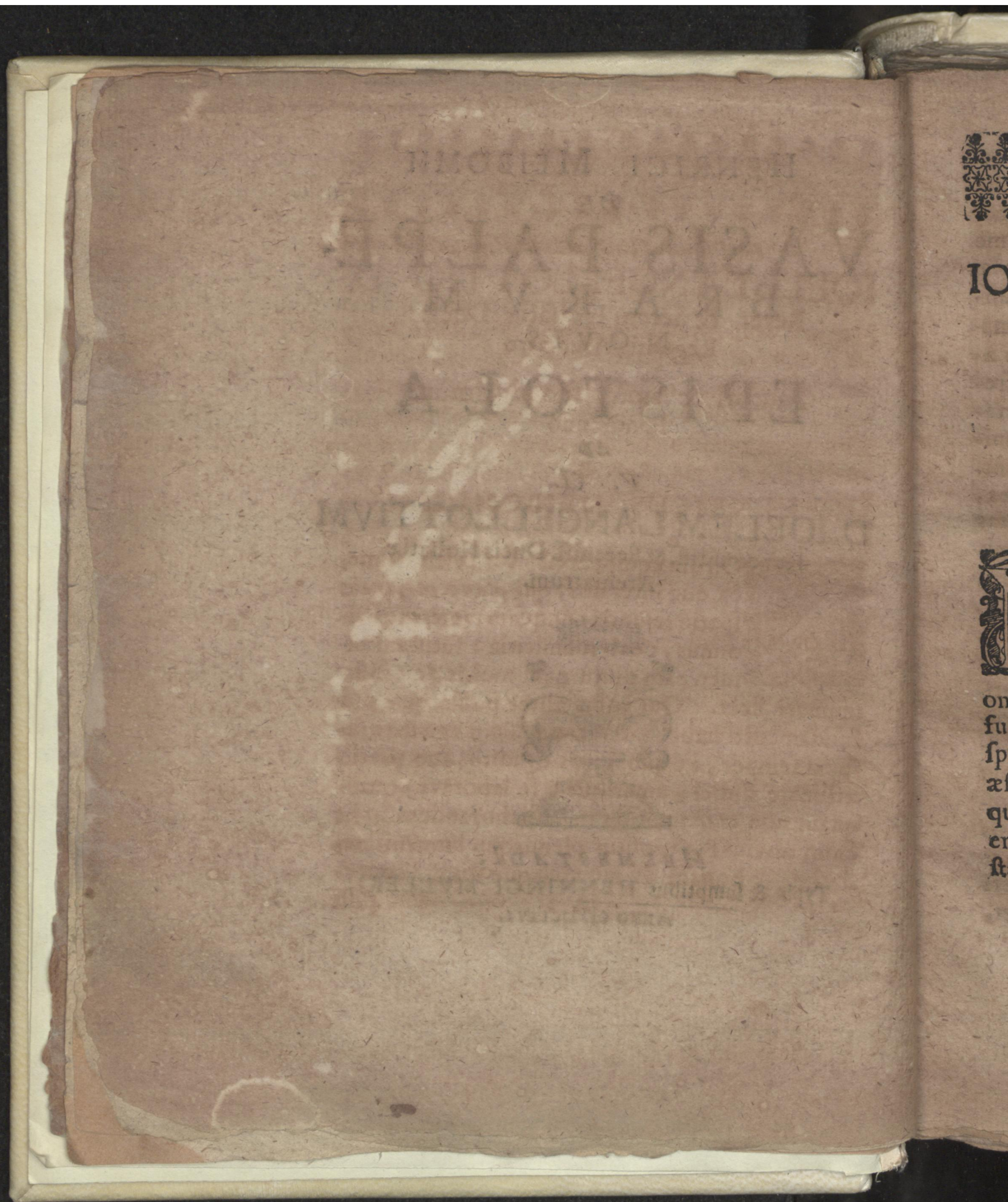
Reverendiss. & Sereniss. Ducis Holsatiæ Archiatrum.

HELMESTADI,

Typis & sumptibus HENNINGI MVLLERI,

ANNO CIↃIↃCLXVI.

Amplissimo Clarissimoque Viro,

IOELI LANGELLOTTIO D.

Rever. & Seren. Holsatiæ Ducis
Regentis Archiatro

Fautori & Amico suo plurimùm
honorando

S. P. D.

HENRICUS MEIBOMIUS.

NOn diu equidem est, Vir celeberrime, ex quo inter nos, qui parvo terrarum spatio sejuncti nunquam tamen nos vidimus, coaluit amicitia: futuram tamen eam diuturnam multis de caussis ominari licet. Qui enim aliter possit, quæ pro fundamento habet virtutem? Eam ego in te suspexi semper, ex quo Viros Eruditos suo pretio æstimare didici, amarique à te laboravi, quanquam non erat multum in eo laborandum. Es enim obvius & expositus plenusque humanitate, statimque bonam de me meisque studiis conce-

piſti opinionem. Crevit autem mox notabili augmento tua erga me benevolentia, ſimulque tui obſervantiam in me auxit. Et hæc quidem hactenus mutua fuerunt. Dein autem ea à te in me profecta ſunt, quibus paria ut facerem nec meæ res patiebantur nec tuæ. Illud unum mihi reliquum erat, ut & virtutum tuarum, quas jam magis mirabar, quia magis intelligebam, præco apud alios eſſem, & gratum animum meum frequentioribus litteris teſtarer, non inanibus tamen illis, ſed quæ vel aliunde mecum communicata, vel à me obſervata in re Medica narrarent. Prius autem me feciſſe ab aliis rectius intelliges, poſterius non omiſiſſe, tute teſtis eris. Gratas verò meas quoque tibi fuiſſe de rebus Anatomicis narrationes non obſcuris ſignis intellexi. Quæ, ut me quidem Anatomen hac in Academia docentem decent, ſic ad te minus prudenter mitti, poſſet putare, qui te minus noſſet, aut ex ingenio ſuo judicaret. Ita enim vulgo hodie fit. Ad primos adoleſcentiæ annos damnatur ſtructuræ corporis humani contemplatio, indigna autem cenſetur, quam vel limis aſpiciant, qui medicinam apud ægros faciunt. Notum tibi hominum genus. Fateor equidem, imò hoc effugium ipſis ſuppedito, ſi reſpicias Artem Medicam, tria per Anatomen in ſanis corporibus, ut in theatris fieri

ſolet,

let, institutam & disci & doceri, Necessaria, Utilia, Iucunda. Necessaria multa occurrere in propatulo est, citra quorum notitiam nemo Medicus aut Chirurgus feliciter potest operari, qualia imprimis sunt, quæ ad positum & ordinem partium pertinent, quæ non satis observata maximos errores pariunt. Sunt dein multa Utilia, quæ quamvis Medicum non faciant, aptiorem tamen ad medendum reddunt. Prima fronte illorum usus non patet, quæ tamen inde deducuntur, admodum medentem juvant & rationes quoque, quibus in φαινομένοις solvendis & sibi & aliis satisfaciat, abunde suppeditant. Non quidem igitur per illa Medicus, sed major fit Medicus, si reliquis conjungat. Talia multa recentiores nostrique seculi Anatomici observarunt, quæ nimis superciliosè, tanquam planè inutilia excludunt, qui quæ juvenes non didicere, senes satagunt contemnere; anatomen autem tam libenter vituperant, quàm eam aggrediuntur inviti. Denique sunt alia, quæ jucunda nominare placuit, quia elegantium ingeniorum delitiæ sunt, etsi aliquem in medendo usum non habeant. Olim ad φιλοσόφων παῖδας pertinebant, nec hodie à quibusdam illorum negliguntur. Explicarem hæc omnia latius, adductis exemplis, nisi alibi id agere animus esset, & ad te, Vir longe doctissime, scri-

berem, quem nihil illorum fugit. Nullum autem eſt dubium, quin is, qui in Arte noſtra rectè verſari vult, illa quæ prioris ſunt generis, præ reliquis potiſſimum ſcrutari & inveſtigare debeat & tanquam ungues digitosque ſuos noſſe. Habet enim hîc quoque meritò locum illud Euripidis, citatum ab Ariſtot. l. 3. Polit. c. 4.

Μή μοι τὰ κόμψ', ἀλλ' ὧν πόλει δεῖ.

Qui tamen aliquod in arte Medica nomen ſibi acquirere vult, etiam ea, quæ ſecundi ſunt generis, ignorare non debet. Imò, ſi ea quoque quæ tertio loco recenſui, diligenter inveſtigarit & ab alijs liberalibus artibus diſciplinisque probè ſit inſtructus, tum demum in illorum Medicorum ordinem pertinet, quos χάριτι διατιθεμένους Hippocrates, χαρίεντας appellat Ariſtoteles. Tales autem qui fuerint prioribus aut noſtro ſeculo, non eſt, ut memorem, cum tu, ὦ χαριέστατε, luculentiſſimum nobis præbeas exemplum. Quàm enim priora feliciter ad uſum Artis didiceris, referrem, niſi id integræ provinciæ, majore incertum tuo honore, an ſuo commodo, loquerentur. Reliqua verò ornamenta, ut cum paucis communia habes, ſic te Magnis Principibus, Immortalis memoriæ Heroi FRIDERICO & nunc noſtri ævi Muſagetæ Incomparabili, CHRISTIANO ALBERTO, Domino noſtro clementiſſimo, commen-

mendarunt, ut suum sibi Archiatrum alter elegerit, alter hodieque carissimum habeat. Non ibo equidem per omnes χάριτος tuæ partes, sed tantum illi, de qua cæpi dicere, humani corporis cognitioni inhærebo. Quod si jam te ea in his rebus Anatomicis scire dixero, quæ ignorant sæpe illi qui in his consenuerunt, modestiæ forte tuæ injuriam aliquam, veritati certè nullam fecero. Cumque jam non sit tibi semper integrum, sectionibus admovere manum, omnem das operam, ne ea te lateant, quæ illi animadvertunt, quibus par tecum studium sciendi & ardor, occasio autem inquirendi commodior. Hæc tua curiositas me ad has quoque litteras dandas invitavit, cum superiori mense iterum virile cadaver ad hos usus nactus essem. Non exspectabis autem ut totius octidui acta tibi referam & ea etiam enarrem à me demonstrata, quæ vel ordinario in corporibus omnibus reperiuntur, vel ab aliis pridem inventa ad nauseam usque descripta sunt (quis enim noctuas Athenas sciens mitteret?) sed tantum, si quæ præter naturam sese obtulerunt, aut si quæ alijs non notata nostra diligentia detexit. Prioris generis, licet pauca, aliqua tamen occurrerunt. Pinguedo enim multis in locis, ubi naturaliter aliàs non comparet, aderat. Id quod cum in obesis corporibus frequenter observarim, non ita attendi: hoc

tamen

tamen non injuria, puto, me ſuſpenſum tenuit, aliis non temerè notatum, quod prope lineam albam, quam vocamus, inter peritonæum & tendines muſculorum abdominis copioſa pinguedo eſſet, cum aliàs illi tendines peritonæo tam arctè ſoleant connaſci, ut vix ulla arte poſſis ſeparare. In inteſtino ileo, non longè ab ejus cum craſſis connexu, ἔκφυσις quædam triangularis comparebat, aliquot digitorum longitudine & craſſitie, plena excrementis. Quam ut obiter memoro, ſic plenius deſcribam, neceſſe eſt, quod in corde obſervavi, concrementum lapideum, præſertim, cum qui ante hac lapides in corde obſervarunt, & memorantur plerique à Schenckio Obſerv. l. 2. nimis parce cum reliquas circumſtantias, tum ipſum cordis locum deſcripſerint. Hoc autem concrementum hærebat in ventriculo ſiniſtro, eo loco, ubi arteria magna egreditur, eratque tam firmiter adnatum, ut ſine læſione ipſius arterioſi corporis non poſſem liberare. Non habebat autem certam aliquam figuram nec æqualem ſuperficiem, videbaturque quaſi ex multis parvis calculis concretum. Latior ejus pars adhærebat arteriæ emergenti, altera acuta propendebat in cordis cavitatem. An autem hac de cauſſa vir ille, dum viveret, ſymptomata quædam paſſus fuerit, palpitationem aut tremorem cordis, juxta cum ignariſſimis ſcio. Su-

ſpicari

ſpicari id liceret ex iis, quæ de Maximiliano Imperatore á ſuperioris ſeculi Medicis annotata noſti, Eraſto cumprimis, Medico doctiſſimo, conſil. 103. inter Cratoniana. Illud auſim aſſeverare ſanguinis ex ſiniſtro ventriculo cordis in arterias impetuoſe irruentis motum aliquo ſaltem modo ab hoc concremento fuiſſe impeditum. Situs enim cuivis hoc faciebat planum. Pendebat hic lapis circiter drachmas duas, duritiei nec maximæ nec nullius, ferè qualis tophorum eſſe ſolet. Rarius enim admodum duri lapides in corpore noſtro generantur, etſi aliquando id contingat; imò, quos in veſica deprehendimus, calculi ut plurimum tales ſunt, quos etiam non magno labore reſolvere, & ex ijs cum ſale ſpiritum oleumque educere licet.

Sed miſſis his, quæ præter naturam mihi obſervata, ad ea, quæ ſecundi generis ſunt, accedo. Cum enim oculi partes omnes diſſectas proponerem, in palpebris oſtendi non tantum illa lacrymalia puncta, quæ antehac fuerunt cognita, ſed alia quoque, his quidem minora, numero autem plura, quæ ante tres ferè annos primum obſervavi. Antequam autem ea plenius, ipſosque quorum oſtia ſunt, ductus deſcribam, paucis, pace tua, recenſebo, quid hactenus de palpebrarum vaſis in ſuis ſcriptis annotarint Anatomici.

In angulis internis oculorum in utraque palpebra tam ſuperiori quàm inferiori jam tum à veteribus obſervata fuerunt duo foramina, deſcripta á Galeno l. x. de uſu part. c. xi. ſive illum habeant inventorem, ſive qui eum anteceſſerunt, Anatomicos. Veſalius nec in admirando ſuo opere nec in aliјs ſcriptis horum foraminum facit mentionem, quod forte non injuria mireris, cum etiam poſt Galenum is, qui ante Veſalium inclaruit, Berengarius Carpus comment. in Mundin. p. 467. ſatis accuratè ea deſcripſerit. Fallopius autem tanto accuratius de ijs egit & ad nares uſque continuavit: imò, cum á Veſalio ea non deſcripta animadverteret, reliquos quoque Anatomicos ignoraſſe putavit. Adducam ipſa verba Fallopij ex Obſervationibus aureis, quia recentioribus ferè omnibus præivit. *In oculis*, inquit, *primum prætermiſere Anatomici duo foramina parva (quorum unum eſt in palpebra ſuperiori, alterum in inferiori) in viventibus adhuc hominibus, ſi quis inſpicere voluerit, apparentia. Quæ foramina habent meatus, qui ſub caruncula* ἐγκανθίδος *vel* ἐπικανθίδος *dicta uniuntur in quendam communem ſinum in narium cavitatem deſinentem per canalem proprium in oſſe ſquammoſo quod internum angulum occupat, inſculptum.* Quæ verba non ſatis intellexit, nec ipſos ductus obſervavit Veſalius, etiam monitus, ut patet ex ipſius Examine

Obſer-

Obſervationum Fallopij. Fallopium autem ſecuti Cl. Riolanus in Anthropographia, aliique. Ulterius progreſſus Hieronymus Fabricius ab Aquapendente, accuratiſſimus, ut noſti, Anatomicus, præter hæc palpebrarum in interno cantho foramina, alia in externo obſervavit, unum itidem in utraque palpebra. Ipſa verba, quia nonnihil obſcura & à paucis conſiderata, recitabo ex l. de oculis. part. 1. c. 13. *In utraque extremitate tarſorum ſuperna ſcilicet & inferna bina in utroque angulo foraminula apparent, tam exigua atque anguſta, ut vix in viventium corporibus aſpectabilia ſint: in cadaveribus autem omnino ſenſum effugiant.* Hanc Aquapendentis obſervationem qui cum & poſt eum vixerunt, aut non attenderunt, aut ei fidem non habuerunt. Silent enim de illis in externo cantho punctis, imò nonnulli planè ea negant, & rationes cur illo in cantho eſſe non poſſint, adducunt. Julius Caſſerius Placentinus, diligentiſſimus aliàs in minimis quoque, libro ſuo de viſu de illis in palpebris foraminibus nimis agit parcè, hæc certè, Aquapendenti viſa, non agnoſcit. Nec in Spigeliano opere invenias de his quicquam. Alios enim hic & Riolanum potiſſimum, quibuſdam retentis, alijs mutatis ſequitur diligens Bucretius. Veslingius illa quidem in interno cantho puncta eleganter, more ſuo, deſcribit, in cantho autem externo ni-

hil videtur obſervaſſe, alias vel uno verbo moniturus. Unus Dominicus de Marchettis in illuſtri Academia Patavina Chirurgiæ Profeſſor, qui hodie cum fratre ſuo Antonio (ne de patre Petro, jam emerito, quid dicam) ſecandi peritia inter Italos eminet, poſt Aquapendentem illa quoque in externo angulo obſervavit. *Sicut*, inquit in Anatome ſua p. 206. *in angulo interno duo obſervantur puncta lacrymalia, ita in externo ſumma adhibita diligentia duo foramina inveni ſatis patentia, quæ eundem ordinem tenent, ſicut ea, quæ ſunt in angulo interno.*

Poſt hos longe luculentiorem vaſorum in palpebris hiſtoriam nobis dedit Nicolaus Stenonis, cujus ſummam in his rebus peritiam optimè noſti, imò nemo hodie eſt, qui ignorat. Quamvis autem omnibus accuratius Anatomen tractantibus placeant libelli ab ipſo editi, tamen vividum ingenium & ὁρμὴ ſingularis, qua ad ſtudia Anatomica fertur, ex familiari converſatione mihi notiſſima, longè majora ab ipſo nos faciunt exſpectare. Is non tantum ductuum à Fallopio in externo angulo obſervatorum terminos accuratius deſcripſit, diverſitatemq; in diverſis animalibus curioſe annotavit, ſed præterea quoque nova vaſa à glandula oculi innominata prodeuntia primus obſervavit deſcripſitque eleganter, quæ inde interiorem intra palpebrarum tunicam pergentia exigu-

is ean-

is eandem foraminibus ad brevem á cilijs diſtantiam pertundunt. Sunt illa omnia ſine dubio tibi, Vir clariſſime, in recenti memoria, ideoque quæ plura ibidem habet, non deſcribo. Nec præter hos jam memoratos ullus mihi occurrit, qui de palpebrarum vaſis quicquam fuerit commentatus. Ego autem in utraque palpebra longe plura obſervavi oſtia, ductuum quorundam peculiarium, exilia tamen admodum, nec prima fronte obvia, quæ cauſſa ſine dubio eſt, cur hactenus latuerint. Obſervare autem licet oſtia illa in utraque palpebra tam inferiori quam ſuperiori, & quidem in illius partis, quam ταρσὸν Græci vocant, extrema ora. Quumque extremus ille palpebrarum limbus aliquam habeat latitudinem, divido eum in externam & internam partem. In externa pili ſunt: in interna hæc oſtia, oculi globum reſpicientia. Licet hæc citra ullam ſectionem intueri. Imo in vivo quoque non poterunt temere illum latere, cui acies oculorum integra eſt, ſi locum exactè norit, & fixo lumine palpebras inverſas adſpiciat. Numerum horum oſtiorum exactè definire non poſſum. Aliquando me ultra triginta numeraſſe memini. In toto enim limbo, & ad utrumque angulum obſervantur. Non tenent autem eundem ordinem cum punctis lacrymalibus veterum in interno angulo collocatis, ut cui-

vis inſpicienti patebit, ut ſanè neſciam, quæ foramina viderit in externo angulo Marchettus. Hæc à me obſervata in externo quidem angulo etiam ſunt, ſed non tenent eundem ordinem cum illis veterum lacrymalibus punctis. Sed fortaſſis non ſatis capio, quid per *ordinem eundem tenere* intelligat Vir doctiſſimus. Tranſeamus igitur ad oſtiorum horum continuationem, videamusque quorum illa vaſorum oſtia ſint. Si invertas tarſos, videbis utrinque corpora glanduloſa, ampliora in ſuperiori, quæ ſi accuratius contempleris & cultellum quoque admoveas, totidem diſtinctas minimas glandulas obſervabis, quot in limbo tarſorum ſunt oſtia. In ſuperiori tarſo longiores ſunt, nec recta feruntur, in inferiori & rectæ & breviores. Si comprimas has glandulas, humor aliquis prodibit per oſtia in limbo memorata, concretus magis in homine dudum mortuo, liquidior in animali recens occiſo: certo argumento, eſſe minimas illas glandulas intus cavas, humoremque, quem continent, per illa oſtia effluere. Stylum aut ſetam aliquam immittere non licet, tanta eſt plerumque illorum oſtiorum anguſtia. Hæc autem cum ita ſe habeant, ſive velis impoſterum glandulas vocare, ſive ductus glanduloſos, per me licet. Cavitatem enim habent, parietes autem ad glandularum ſubſtantiam ac-

am ac-

am accedere videntur. Ab alia aliqua parte originem ſuam habere hæc vaſa, nondum mihi conſtat, etſi diligenter inquiſiverim. Neque vero neceſſe id eſt. Noſti enim optime, Vir doctiſſime, non unam eandemque rationem habere omnia corporis noſtri vaſa, quæ ad excernendum humorem aliquem facta ſunt. Quædam in glandulis radicata quidem, extra tamen illas ad notabilem diſtantiam progrediuntur, ut ſalivalia vaſa. Quædam in glandulis orta & per glanduloſum corpus diſperſa ſunt, nec facile extra illud ſeorſim progrediuntur, ut de pancreatico ductu, aliisque conſtat. Quædam denique in tam exilibus glandulis oriuntur, ut ab ijs ſeparabilia non ſint: ipſæq; adeo glandulæ ductus conſtituant. Ad hanc claſſem pertinent quoque illa in tarſis, quæ modo propoſui. Imo dantur ejuſmodi alia in corpore noſtro, diligenter à me obſervata, quæ ſuo loco & tempore tibi proponam. Quod ſi cupias exemplum tantum aliquod horum glanduloſorum ductuum, inſpicias rogo, Vir curioſiſſime, in gallina domeſtica aut alijs pennatis (pauca enim ſunt quæ non habent) œſophagi illam partem, quæ prope ventriculum dilatatur: Ariſt. vocat τὸν πρὸ τῆς γαςρὸς ςόμαχον εὐρὺν καὶ πλατὺν. l. 2. hiſt. an. c. ult. Obſervabis enim plurimas prominentes papillulas, quæ compreſſæ humorem

effun-

effundunt. Ubi dein interiorem tunicam, id quod facile fieri poteſt, ſeparaveris, videbis multas minimas glandulas, ſeriatim diſpoſitas & per fibrillas ſibi connexas. Singulæ autem glandulæ aliquem ductum in ſe continent, ſeu potius ipſæ ductus ſunt, qui membranam interiorem hujus dilatati œſophagi perforant & in ejus cavitatem ſuccum ſuum effundunt. Eodem autem modo, ut ſupra innui, nec hîc licet ductus à minimis illis glandulis ſeparare, nec habent illi cum ulla alia parte continuationem. Sufficiat autem unum hoc exemplum illuſtrandis ductibus noſtris: alia ex corpore humano deprompta Obſervationibus meis Anatomicis, aliquando, Deo volente, edendis, reſervabo- Nunc figuram aliquam ſubjicio palpebrarum dextrarum ab oculo abſciſſarum, quarum tarſi inverſi ſunt.

Explicatio figuræ.

A. *Cutis palpebrarum à capite abſciſſa.*

B. *Angulus oculi minor.*

C. *Angulus oculi major.*

D. *Palpebræ inferioris tarſus inverſus, in quo lineæ ductus, puncta oſtia ductuum in limbo denotant.*

E. *Palpebræ ſuperioris tarſus, in quo ſimiliter lineæ ductus, puncta oſtia ductuum denotant.*

F. *Pili palpebrarum.*

α. *Puncta lacrymalia antehac cognita.*

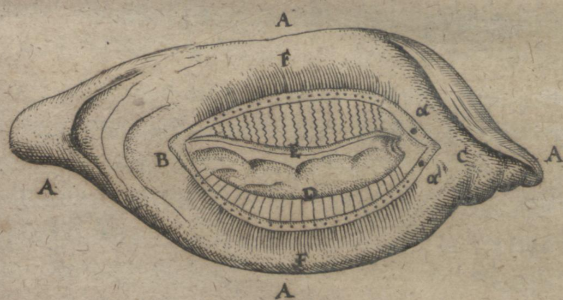
Exprimit

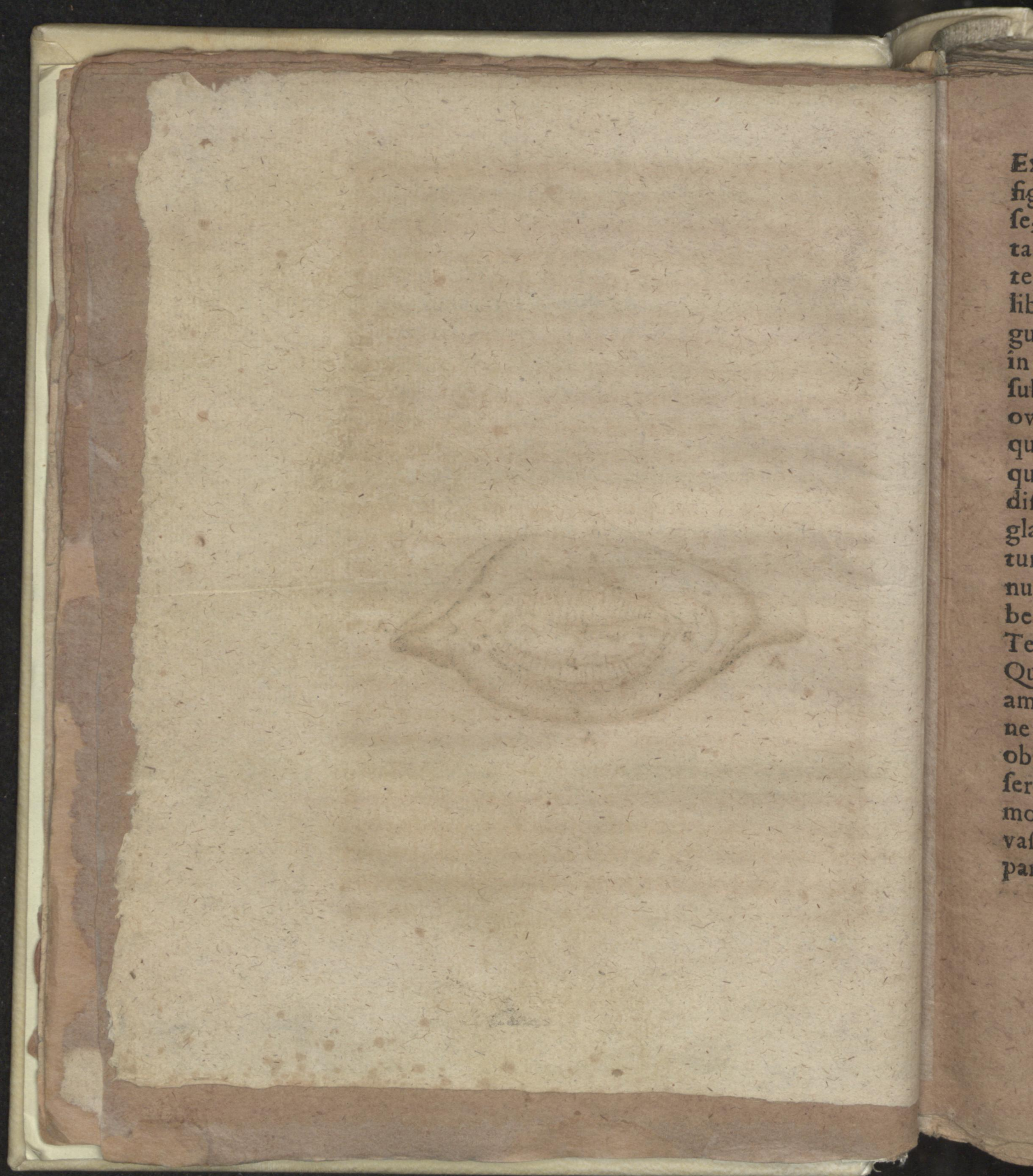
quod
s mi-
bril-
æ ali-
ipsæ
hujus
atem
odo,
s illis
alia
num
: alia
ioni-
nte,
sub-
ciſſa-

æ du-

æ du-

imit

Exprimit aliquomodo situm horum vasorum hæc figura, in quibusdam tamen eam imperfectam esse, ut solent pleræque omnes, lubens fateor, nec tam ad hanc, quam ad descriptionem meam velim te attendere. Inbrutis similiter hæ glandulæ cuilibet obviæ sunt, imò ostia vasorum facilius deteguntur, quia nigrore labiorum sese produnt, ut in alijs etiam vasorum ostiis tum in buccis, tum sub lingua brutorum contingit. In vitulo, bove, ove, cane, cervo aliisque observavi, nec dubito, quin in pluribus quoque reperiantur. Justa illis quoque serie in utraque palpebra glandulæ sunt dispositæ, perque membranam nexæ & quot glandulæ, tot tubuli, qui callosam palpebrarum tunicam oculum versus perforant, materiamque nunc liquidiorem nunc spissiorem continent. Habes historiam horum vasorum, quorum actionem Te ipso Vir doctissime, nemo ostendet rectius. Quid obstat tamen, quo minus & meam sententiam tibi edisseram, censuræque tuæ subijciam? Sane cum omnia hæc vasa, quæ cum aliis, tum mihi observata sunt, versus oculi globum pateant, observeturque ille nunc parcius, nunc copiosius humore irrigatus, statim suspicari licet, an per hæc vasa aut omnis hic humor aut saltem aliqua ejus pars oculo communicetur. Manifestis enim viis

 osten-

ostensis, quis ad occultas velit confugere? Certe nunquam mihi placere potuit illa nonnullorum de vaporibus elevatis iterumque condensatis doctrina. Sed, sicut inventis hoc seculo ductibus in os apertis nemo est paullo doctior, qui non consideratis reliquis circumstantiis per eos in os influere salivarem qui in ore continetur, humorem (ne dicam, ad oculum ostendi effluxum salivæ ex his ductibus posse, observante accuratissimo Ruischio observ. 16.) judicet: sic quoque per palpebrarum ductus ad oculum delabi puto has *lacrymationum salivas*, ut cum Plinio loquar l. xi. c. 37. Verum illud dubium videtur, annon quædam ex illis vasis abducant potius humorem, quam adducant. Videmus enim oculi globum naturaliter semper humore aliquo perfusum, nec illum unquam deesse, unde colligitur semper novum affluere, qui ne nimis abundet, videtur debere abduci. Videmus quoque humorem illum qui naturaliter ad oculum irrigandum parcè affluit, quando aut per affectus animi, aut per alias causas concitatus copiosius influit, partim quidem extra oculum prolabi, partim vero sensim ex ipso oculo subduci. Unde suspicari licet, quædam ex his vasis humorem illum abducere. Examinemus igitur tria illa Vasorum genera, Veterum in angulo interno, Stenoniana à

ana à glandula innominata orta, & mea in tarsis sita, quænam ex his humorem adducant, quænam abducant. Galenus illa in angulo interno vasa humorem oculum irrigantem & dare & accipere voluit: *cum nempe oculi habeant, quod satis est, absorbere foraminula hæc, quod superest, tantisper, dum opus sit*, explicante Hofmanno n. 752. Alij tantum profluere per illa lacrymas voluere, nulla tamen adducta ratione. Unus Fallopius ad sensus provocat, scribitque se in fletibus mulierum observasse, majorem partem lacrymarum per hos meatus ad oculos emanare. Ego tamen cum eruditissimo Stenonio hæc in interno angulo vasa nihil adducere, sed oculi humorem superfluum exceptum ad nares deducere puto. Id quod non temere quis negaverit, si horum vasorum situm, quomodo ab oculis descendentia in narium cavitatem sese exonerent, rectè observaverit. Hæc nimirum via est, per quam lacrymantibus pueris humor copiosius descendens nares quoque ipsas fluere facit. Hinc est, quod nares emungendo oculos purgare possimus. Per hæc vasa ocularium medicamentorum sapor ad os pervenit, ut forte ipse apud ægros aliquando observasti, memorantque præter Galenum Carpus in Mundinum p. 467. Thaddæus Dunus l. 4. de Venæsectione, Vopisc. Fort. Plempius

 pius

pius opthalmogr. l. 3. c. 17. fide Adriani Spigelii & Guilielmi de Mera. Quod Fallopius in mulieribus flentibus se vidisse memorat, id ego nunquam potui observare. In angulo quidem interno lacrymalis gutta primum comparet, inde tamen non licet colligere, ibi eam ex vasis suis prodire; quia enim ab alijs oculi partibus in decliviorem illum angulum confluit humor, ibi primum à nobis observatur sub lacrymalis guttæ specie. Nonnulli, quorum sententiam refert Petrus Petitus, eruditus Medicus Parisiensis, l. 1. de lacrymis c. 13. ulterius progressi etiam inter illos in interno angulo meatus discrimen aliquod fecerunt. Quæ enim lacrymæ in dolore, ira aliisque ejusmodi animi motibus profluunt, per inferioris palpebræ meatum emitti: quæ autem alia profluunt ratione, quoniam è cerebro, non corde, deriventur, per superiorem meatum exire dixerunt. Falsitas verò istius rei statim obvia est. Ne enim alia nunc adducam, cum isti duo meatus mox in unum truncum coeant, qui ad nares pergit, qui poterunt per hunc aliæ, per illum aliæ lacrymæ profluere. Berengarius Carpus fibras his ductibus ascribit. Recitabo ipsa verba ex ejus in Mundinum commentario p. 467. quia in paucorum manibus liber ille est. *Et credo, quod intra talia foramina sint villi omni-*

um mo-

rum modorum, qui faciunt ad expulsionem & retentionem naturalem lacrymarum. Et ideo si contingat Chirurgum incidere tales villos, ut sæpe fit in exituris talium locorum, continuè fluunt lacrymæ, quia villi prædicti incisi non possunt retinere, quod retinebant, & ita etiam sæpissime contingit hic error in cauterisando fistulas lacrymales. Verùm isti quidem villi, sive fibræ, finguntur tantum, non revera sunt, quod autem ductibus illis læsis lacrymæ effluant, mirum non est, cum per adducentes humor ad oculum continuo fluat, per hos autem læsos abduci non possit ideoque lacrymarum forma effluat. Verum exspectas forte, ut illis abducentibus missis, reliquorum in palpebris vasorum actionem proponam. Stenoniana vasa inter adducentia ab Inventore collocata sunt, idque maximo jure. Ad eandem verò classem mea quoque pertinent: per quæ, ut & per Stenoniana, humiditas illa adducitur, quæ palpebras inter & oculi globum erat necessaria, cum illæ continuo moveri deberent & celerrimè, id quod citra humorem aliquem intercedentem fieri non poterat. Ille autem aliquando aut per motus animi aut aliis de caussis, copiosius influit per hæc vasa dumqve statim in abductoria recipi non potest, extra oculum in genas prolabitur, vocaturque lacryma. Hinc est il-

ſa, quam in lacrymantibus obſervamus, palpebrarum intumeſcentia. Hinc videmus eos, quibus lacrymas fingere lubido eſt, utramque palpebram valde comprimere; ſic enim ſtatim oculi globus copioſiori humore, ex his ductibus in tarſis expreſſo, ipſis perfunditur. Imò per fit veroſimile, in præternaturali ſtatu viſcidum illum humorem, qui palpebras nocturno tempore conglutinare ſolet, ex his ductibus prodire. Si in cadavere humorem, qui ex his ductibus, concretus plerumque, exprimitur, contempleris admodum ſimilis eſt lemis illis, quæ in oculorum angulis colliguntur, id quod ad meam quoque ſententiam roborandam non parum facit. In brutis, uti hi ductus etiam adſunt, ſic eundem habent uſum, ut nempe oculum inter & palpebras humorem ſuppeditent illis movendis & ne cornea exſiccetur. In illis vero animalibus aliquando etiam copioſius effluere, etſi non per affectus animi motum, certum eſt, qui cur lacrymæ nomine indignus ſit, non video. Sæpe his diebus, injecto in animalium oculos acerrimo pulvere, ut humoris, ex quibus prodiret locis, motum obſervarem, magna copia profluere lacrymam vidi. Alia, quæ circa hanc materiam notare poſſem, lubens prætermitto, cum ſciam iſta omnia Tibi, Vir eruditiſſimè, patere, ſi modo velis cogitationes duas eo

dimit-

dimittere. Cum autem præter hæc vasa palpebrarum propriæ observationis nihil ultima in Anatome ostenderim, adeoque materia propositæ scriptionis me deficiat, Epistolam claudo, hac tamen addita promissione, alio tempore me & plura & doctiora allaturum. Cum enim Serenissimi Principes studiis meis Anatomicis, suppeditatis abunde subsidiis, faveant: cum discentium numerus indies auctior me excitet, cur non ausim aliquid de industria mea, hoc præsertim ætatis meæ vigore, tibi polliceri? Quod si tui similiumque eruditissimorum hominum favor accesserit & benevolentia, tum demum aliquod me operæ prætium fecisse judicabo. Vale. Scripsi in Academia Iulia, quæ est Helmæstadij. VI. Calend. Iun. A. M D C LXVI.

